

Sensorveiledning, MEVIT2800 Metoder i medievitenskap Vår 2020

Om undervisningen på emnet:

Overordnet: Undervisningen har tatt sikte på å gi studentene en innføring empiriske forskningsmetoder i medievitenskap, med et fokus på samfunnsvitenskapelige metodetradisjoner. Studentene skal tilegne seg kjennskap til hvordan empiriske studier kan designes og gjennomføres, og hva slags kunnskap slike studier kan generere. Videre skal studentene lære seg å kritiske evaluere metodevalg og resultater fra empiriske studier. Som del av dette har alle studentene levert en kvalifiseringsoppgave der de skulle sette opp et forskningsdesign for en valgfri problemstilling. Av metoder har vi fokusert spesielt på: survey/spørreskjemaundersøkelse, kvantitativ innholdsanalyse, kvalitative intervjuer og feltarbeid/deltakende observasjon.

Hovedpensumbok for emnet er:

Grønmo, Sigmund: Samfunnsvitenskapelige metoder (2016). Bergen: Fagbokforlaget. 462 s.

Følgende tekster står også på pensum:

- Drotner, Kirsten og Sarah Mosberg Iversen (red). Digitale metoder (2017). København: Samfundslitteratur. 248 s.
- Tine Ustad Figenschou og Audun Beyer (2014). Elitene, minoritetene og mediene - Definisjonsmakt i norsk innvandringsdebatt. Tidsskrift for samfunnsforskning, 01, 55. https://www.idunn.no/tfs/2014/01/elitene_minoritetene_og_mediene_-_definisjonsmakt_i_norsk
- Jan Fredrik Hovden og Hallvard Moe (2018). Automatiserte versus selvrapporterte publikumspraksiser? Metodiske utfordringer med tv-metere og spørreundersøkelser. <https://doi.org/10.18261/issn.0805-9535-2018-01-03>
- Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. <https://www.etikkom.no/forskningsetiske-retningslinjer/Samfunnsvitenskap-jus-og-humaniora/>

Eksamen var i utgangspunktet lagt opp som en 4-timers skoleeksamen, men ble endret til en 24-timers hjemmeeksamen. Hjemmeeksamensformen krever i enda større grad at studentene evner å vise selvstendighet gjennom å eksemplifisere og diskutere oppgavene, fremfor å kun repetere det som står i pensumlitteraturen.

Undervisningen er gitt som forelesninger og seminarer, se oversikt over forelesningene under:

to. 9. jan.	14:15–16:00	Introduksjon	SB Auditorium 3	A. G. Larsen	Grønmo kapittel 1-4; Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi
to. 16. jan.	14:15–16:00	Nøkkelbegreper	SB Auditorium 3	A. G. Larsen	Grønmo kap. 4-7, 15, 20-22, Figenschou & Beyer; Hovden & Moe
to. 30. jan.	14:15–16:00	Kvantitative metoder: survey	SB Auditorium 3	M. Lüders	Grønmo kap. 5, 12, 15, 17, 18; Hovden & Moe
to. 6. feb.	14:15–16:00	Kvantitativ innholdsanalyse	SB Auditorium 3	A. G. Larsen	Grønmo kap. 13, 15; Figenschou & Beyer
to. 13. feb.	14:15–16:00	Kvalitative metoder: Feltarbeid	SB Auditorium 3	T. U. Figenschou	Grønmo kap. 8, 16, 21
to. 20. feb.	14:15–16:00	Kvalitative intervjuer	SB Auditorium 3	A. G. Larsen	Grønmo kap. 9, 14, 16, 21
to. 27. feb.	14:15–16:00	Hovedprinsipper i digitale metoder.	SB Auditorium 3	A. G. Larsen	Drotner & Iversen (red.)
ti. 3. mar.	12:15–14:00	Oppsummering	FP 205 Seminarrom	A. G. Larsen	Alt pensum vil være relevant

Eksamensoppgave vår 2020

EKSAMENSSPESIFIKK SENSORGUIDE: Oppgaven består av tre deler som teller like mye. Alle tre deler av oppgaver skal besvares for at oppgaven skal bestå. Blanke eller helt feilaktige svar på enkeltspørsmål vil ikke automatisk føre til stryk, men vil trekke karakteren betydelig ned.

DEL 1: Begreper og metodeforståelse

a) *Gjør rede for og drøft hovedkennetegn ved samfunnsforskningens relasjon til sitt studieobjekt. Gi eksempler.*

- Dette behandles i Grønmo kapittel 1, og har også blitt gjennomgått på forelesninger og i seminarene.
- Noen nøkkelpunkter: positivismekritikk, skillet mellom naturvitenskap og samfunnsvitenskap, samfunnsforskeren som deltaker/del av sitt studieobjekt, samfunnsforhold kan ikke betraktes som objektivt observerbare fakta, forståelse av handling ut fra meningen den har for mennesker, kunnskapsproduksjon reflekterer forskerens referanserammer og forståelsesformer.

- Studentene bør komme inn på nøkkelpunkter her. Sterke kandidater går utover det som listes opp i pensumboken, og kommer med eksempler som tydelig illustrerer kjennetegn ved samfunnsforskningens relasjon til sitt studieobjekt.

b) Gjør rede for hva som menes med et sannsynlighetsutvalg, og hvordan man kan gå frem for å oppnå et sannsynlighetsutvalg. Hvilke muligheter gir et sannsynlighetsutvalg for å trekke konklusjoner fra de innsamlede data? Gi eksempel

- Dette behandles i Grønmo kapittel. 5 (sannsynlighetsutvalg) og kapittel 19 (statistisk generalisering). Sannsynlighetsutvalg og statistisk generalisering.
- Nøkkelpunkter sannsynlighetsutvalg: alle enhetene i universet har kjent sannsynlighet for å komme med i utvalget (større enn 0, mindre enn 1), forskjeller mellom utvalget og universet skyldes tilfeldigheter.
- Grønmo nevner følgende utvalgsmetoder: enkel tilfeldig, systematisk, stratifisert, klynge.
- Nøkkelpunkter statistisk generalisering: Forutsetter at undersøkelsen bygger på sannsynlighetsutvalg, utvalgets størrelse har betydning for presisjonen av statistiske generaliseringer, beregner avvik mellom analyseresultater og tilsvarende forhold i universet som helhet, valg av sikkerhetsnivå (sannsynligheten for at vi har rett når vi hevder at prosentandelen i universet ligger innenfor konfidensintervallet), beregner konfidensintervall. Kandidatene er ikke forventet å utføre beregninger, men de skal kunne gjøre rede for kjernepunkter, og hva disse innebærer.
- Gode kandidater viser forståelse for når det er relevant med sannsynlighetsutvalg, og gir relevant eksempel som illustrerer hvordan man kan trekke utvalg, og hvordan man basert på dette går frem for å statistisk generalisere resultatene. Det er ikke forventet at studentene skal gjøre beregninger, men de skal vise at de har forstått hovedkjennetegn ved sannsynlighetsutvalg, og ulike metoder for å oppnå sannsynlighetsutvalg. De skal også ha forstått at sannsynlighetsutvalg gir utgangspunkt for å statistisk generalisere resultatene (og hva dette innebærer).

c) Gjør rede for hva som menes med validitet i forbindelse med vurderinger av forskningsdatas kvalitet. Gi konkrete eksempler.

- Dette behandles i Grønmo kapittel 15 og i artikkelen av Hovden & Moe. Validitet er også tatt opp gjentatte ganger, i forelesninger og seminarer, i forbindelse med innsamling av både kvantitative og kvalitative data.
- Hovedpunktet her vil være å forklare hva som menes med validitet, og å vise hvordan vi kan vurdere validitet.
- Nøkkelpunkter: Er dataene og analysen relevant for å besvare problemstillingen? Måler vi det vi ønsker å måle? Definisjonsmessig validitet: Sammenheng mellom teoretisk og operasjonell definisjon, Kritisk drøfting av undersøkelsesopplegget, datainnsamlingen og datamaterialet med tanke på relevans for å besvare problemstillingen (sammenheng mellom problemstilling, utvalg, data og funn..)
- Vi har i undervisningen først og fremst snakket om det Grønmo refererer til som «definisjonsmessig validitet», men kandidatene kan gjerne nevne ulike typer av validitet. De skal i så fall belønnes dersom de klarer å vise hva de ulike typene validitet innebærer. Studentene skal belønnes for å komme med egne, relevante eksempler fremfor å kun henvise til Grønmos eller Hovden og Moes eksempler.

d) Du skal ved hjelp av kvantitativ innholdsanalyse undersøke hvordan norske medier dekker internasjonal politikk. Kom med forslag til hvordan du kan gå frem for å presisere og operasjonalisere problemstillingen.

- Grønmo kapittel 4 handler om samfunnsvitenskapelige problemstillinger. I tillegg omhandler kapittel 13 i Grønmo kvantitativ innholdsanalyse. Både problemstilling og kvantitativ innholdsanalyse har blitt behandlet på flere forelesninger og seminarer. Sterke kandidater setter opp et design som tydelig viser hvordan dekning av internasjonal politikk kan «måles», inkludert mulig utvalg, variabler og verdier, og hvordan dette bidrar til å belyse problemstillingen.

DEL 2: Kvalitative metoder

Du er medieforsker og er interessert i å finne ut av hvorfor og hvordan unge bruker sosiale medier som Snapchat til å kommunisere med venner og bekjente.

Lag et kvalitativt forskningsdesign som skal besvare problemstillingen din. Beskriv forskningsdesignet. Inkluder disse elementene i beskrivelsen (andre elementer kan også nevnes).

- *Hvilke(n) metode(r) du skal benytte*
 - *Presiser utvalget (hva, hvem du skal forske på helt konkret)*
 - *Gjøre rede for og diskuter på hvilke måter metoden er egnet til å svare på problemstillingen din, inkludert styrker og svakheter.*
 - *Gjøre rede for og diskuter hvordan du i planlegging og gjennomføringen av studien kan jobbe for å sikre dataenes kvalitet.*
 - *Gjør rede for og diskuter viktige etiske hensyn du må ta, relatert til temaet du skal forske på.*
-
- I denne delen av eksamen forventes det at studentene skal ha kunne gjøre rede for hovedtrekk i et kvalitativt forskningsdesign som omfatter planlegging og gjennomføring av kvalitative undersøkelser.
 - Forskningsdesignet bør inkludere problemstilling, metode, data, og analyse, inkludert etiske hensyn i forskningsprosessen
 - Gode kandidater illustrerer hva slags innsikter de(n) valgte metoden(e) vil gi, synliggjør sammenhengen mellom data og problemstilling, samt aspekter som i mindre grad fanges opp
 - Gode kandidater inkluderer diskusjoner om reliabilitet og validitet. Sterke kandidater klarer å illustrere og diskutere ulike vurderinger og hensyn som bidrar til studiens kvalitet.
 - På etikkspørsmålet bør kandidatene som minimum nevne informert samtykke. Studentene kan gjerne poengtere at forskeren skal gi forskningsdeltakerne tilstrekkelig informasjon om: • forskningsfeltet • forskningens formål • hvem som har finansiert prosjektet • hvem som får tilgang til informasjonen • hvordan resultatene er tenkt brukt • følgene av å delta i forskningsprosjektet • Informasjonen skal gis på en nøytral måte slik at deltakerne ikke utsettes for utilbørlig press. • Informasjonen må være tilpasset deltakernes kulturelle bakgrunn og formidles på et språk som de forstår. • At et samtykke når som helst under

innsamling av data kan trekkes tilbake uten at dette skal få noen negative konsekvenser for deltakeren.

- Kandidatene kan også gjerne komme inn på andre etiske hensyn, og diskutere hvordan disse kan balanseres opp mot hverandre
- Kandidatene kan gjerne komme inn på andre aspekter enn det som listes opp, slik som generalisering

DEL 3: Kvantitative metoder

Utgangspunktet for denne oppgaven er resultater fra EU Kids Online-undersøkelsen i Norge 2018. Dette er en kvantitativ undersøkelse med bruk av strukturert utspørring. Undersøkelsens metode er beskrevet på følgende vis: «Datainnsamlingen foregikk sommer/høst 2018 med et representativt utvalg barn mellom 9-17 år som har brukt Internett de siste tre månedene, samt én av deres foreldre/foresatte. Barn og foreldre ble rekruttert via et telefonintervju i forkant av undersøkelsen. Selve undersøkelsen ble gjennomført ved besøk hos respondentene, hvor barn og foreldre selv svarte via nettbrett. Barn og foreldre var ikke i samme rom da undersøkelsen ble gjennomført». (Staksrud og Ólafsson 2019, 13).

Tabellen under presenterer resultater fra undersøkelsen, og viser svar fra barna i alderen 11-17 år. Merk at tabellene inneholder svar fra flere spørsmål.

Tabell 27. Barn som har opplevd deling av personopplysninger fra andre i løpet av året, etter alder og kjønn.

% barn som sier dette har skjedd med dem	11-13 år		14-17 år		Alle
	G	J	G	J	
Min forelder/foresatt publiserte informasjon (f.eks. tekst, bilder eller filmer) om meg på Internett uten å spørre meg først om jeg syntes det var greit	24	22	40	39	33
Vennen(e) min(e) publiserte informasjon om meg på Internett uten å spørre meg først om jeg syntes det var greit	6	6	31	39	23

EU Kids Online 2018: QF80a-f: I løpet av DET SISTE ÅRET, hvor ofte har dette skjedd med deg? Base: Barn i alderen 9-17 år som bruker Internett (n=1001). Antall barn som har svart på disse alternativene varierer mellom n=929 og n=943.

- a) *Hvilket univers studeres?*
- b) *Hvilke analyseenheter er inkludert i undersøkelsen?*
- c) *Identifiser variabler og verdier i tabellen.*
- d) *Gjør rede for og diskuter hvordan du vil fortolke funnene som presenteres i tabellen.
Trek gjerne inn effekter og samspill.*
- e) *Diskuter i hvilken grad tabellen kan besvare følgende hypotese: «gutter opplever oftere at sine personopplysninger deles på nett enn jenter».*
- f) *Diskuter etiske hensyn og utfordringer knyttet til denne undersøkelsen*

- På denne oppgaven bør kandidatene som minimum klare å identifisere universet, analyseenhetene, variabler og verdier på korrekt måte
- Kandidatene skal vise at de klarer å lese tabellen. E.g. 24 % av gutter i alderen 11-13 år oppgir at foreldre/foresatte publiserer informasjon om seg uten å spørre først, også videre.
- Kandidaten bør forstå at tabellen kombinerer svar fra to forskjellige spørsmål, og derfor inneholder to avhengige variabler. Kandidaten bør videre kunne tolke hver av disse to avhengige variablene individuelt, i lys av de uavhengige variablene kjønn og alder. De bør også kunne sammenligne resultatene for de to avhengige variablene.
- Sterke kandidater vil påpeke at det er markante forskjeller etter alder, og i mindre grad etter kjønn.
- Kandidatene bør påpeke at tabellen kan belyse hypotesen, men at en spuriøs sammenheng ikke kan utelukkes.
- Sterke kandidater kan også gjerne diskutere mulige validitetsproblemer ved å bruke tabellen til å besvare hypotesen
- Kandidatene kan gjerne prøve seg på beregninger av effekt og samspill.. De skal belønnes for å få til slike beregninger (men ikke straffes dersom de ikke gjør beregninger).
- Utover dette bør substansielle fortolkninger med dekning i tabellen belønnes.

- På etikkspørsmålet kan en rekke faktorer trekkes inn, særlig med tanke på at undersøkelsen er rettet mot barn og unge. Konfidensialitet og informert samtykke bør nevnes.